

**Uchwała Nr XXVII/230/2016
Rady Miejskiej w Chmielniku
z dnia 12 grudnia 2016 roku**

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii
w 2017 roku.**

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 5 i art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t. j. Dz.U. z 2016 roku poz. 446 z późn. zm.) oraz art. 2 ust. 1 i 2 oraz art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.. U. z 2016 roku poz. 224 z późn. zm.) Rada Miejska w Chmielniku uchwała co następuje:

§ 1.

Uchwała się Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2017 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Chmielnik

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej w Chmielniku

Sławomir Wojcik

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA

NARKOMANII W MIEŚCIE I GMINIE

CHMIELNIK

NA ROK 2017

WPROWADZENIE

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 roku, podstawę o działaniu w zakresie przeciwdziałania narkomanii stanowi Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii uchwalony przez Radę Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw zdrowia.

Dla Miasta i Gminy Chmielnik podstawę działania stanowi Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii realizowany z Ochrony Zdrowia: 851, zwalczanie narkomanii: 85153.

Narkomania jest zjawiskiem ogólnoswiatowym. Powstaje na podłożu przeobrażeń zachodzących we współczesnym cywilizowanym świecie i staje się poważnym problemem społecznym.

Narkomania powstaje na skutek zanikania tradycyjnych więzi społecznych, zwłaszcza rodzinnych oraz osłabienia funkcji wychowawczej rodziny i szkoły. Jest niepokojącym przejawem trudności dojrzewania psychospołecznego a zwłaszcza emocjonalnego młodych ludzi.

Zażywanie narkotyków wywołuje wiele różnych problemów rodzinnych, szkolnych, prawnych a także zdrowotnych. Jednym z nich jest wystąpienie tzw. zespołu uzależnienia, a także ostrych i przewlekłych chorób, w tym zakażenia wirusem HIV.

Narkomania jest przyczyną tragedii wielu młodych ludzi i ich rodzin. Stanowi poważne zagrożenie dla zdrowia społeczeństwa.

**DIAGNOZA STOPNIA ZNAJOMOŚCI,
SKALI ZAŻYWANIA ORAZ POSTAW WOBEC ŚRODKÓW ODURZAJĄCYCH
PRZEZ UCZNIÓW
GMINY CHMIELNIK
PRZEPROWADZONA W 2015 ROKU**

WSTĘP

Problem używania przez młodzież nielegalnych substancji psychoaktywnych, zwanych potocznie narkotykami, zyskiwał od początku lat dziewięćdziesiątych rangę priorytetową. Rosła liczba działań profilaktycznych skierowanych do młodzieży. Przez media przetoczyły się liczne kampanie mające na celu zahamowanie wzrostu zjawiska. Wyniki omawianych badań świadczą jednak, że mimo tych działań stale mamy do czynienia ze zwiększeniem się zarówno podaży narkotyków jak i popytu na nie.

Zagrożenie dzieci i młodzieży substancjami odurzającymi jest szczególnie ważnym i niepokojącym zjawiskiem. Wymaga ono diagnozowania i podejmowania środków zaradczych. Celem przedstawionych w poniższym opracowaniu badań była próba określenia obszaru zagrożenia oraz rozmiaru badanego zjawiska. Ważne było uzyskanie informacji na temat obecności substancji psychoaktywnych w środowisku młodych ludzi uczących się w szkołach na terenie miasta i gminy Chmielnik, powodów ich zażywania oraz sposobów ograniczenia zjawiska uzależnień w środowisku szkolnym i formy pomocy.

Badania zostały przeprowadzone przez specjalistę psychoterapii uzależnień w ramach realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii zgodnie z preliminarzem wydatków na rok 2015, pkt. IV.

Badanie realizowano od miesiąca lutego 2015r. do końca czerwca br. metodą ankiety audytoryjnej. W procedurze badania położono bardzo duży nacisk na zapewnienie respondentom maksimum poczucia bezpieczeństwa. Uczniowie w instrukcji otrzymali zapewnienie o pełnej anonimowości badań, zarówno na poziomie pojedynczych uczniów, jak również całej szkoły. Oznacza to, że tajemnicą objęte są również wyniki na poziomie szkół.

Diagnoza dostarczyła cennych informacji stanowiących podstawę do planowania działań profilaktycznych w środowisku lokalnym. Wyniki badań i ich interpretacja stanowią źródła informacji istotnych z punktu widzenia planowania, modyfikowania, jak i ewaluacji działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Chmielniku oraz tworzenia gminnych programów przeciwdziałania narkomanii na najbliższe lata.

Populację objętą badaniem stanowili uczniowie Szkoły Podstawowej (klasy szóste), Gimnazjum i Zespołu Szkół Nr 3.

Ogółem przebadano 608 uczniów. Spośród nich brało udział 337 dziewcząt- 55,5% badanych i 271 chłopców-44,5% badanych.

1. Szkoła Podstawowa im. Stefana Żeromskiego w Chmielniku (klasy szóste) - 67 uczniów: 42 dziewcząt i 25 chłopców;
2. Publiczne Gimnazjum w Chmielniku im. Gen. Kazimierza Tańskiego- 263 uczniów: 153 dziewcząt i 110 chłopców;
3. Zespół Szkół Nr 3: 278 uczniów: 142 dziewcząt i 136 chłopców.

PODSUMOWANIE WYNIKÓW BADAŃ

Od początku lat dziewięćdziesiątych obserwujemy w naszym kraju znaczny wzrost rozmiaru problemów związanych z zażywaniem narkotyków. Szybko rosło rozpowszechnianie eksperymentalnego i okazjonalnego używania substancji odurzających wśród młodzieży. Rosły szybko wskaźniki regularnego używania narkotyków powodującego poważne problemy. Zwiększyła się podaż narkotyków i ich dostępność. Na początku problem dotyczył głównie dużych miast, obecnie obserwowany jest również w małych miejscowościach.

Deklarowane przez młodzież naszego miasta spożycie narkotyków jest znacząco niższe, niż uzyskane w badaniach ESPAD, jednak nie znaczy to, że problem nie dotyczy młodzieży uczącej się na terenie miasta i gminy Chmielnik:

- 6,6 % ankietowanych przyznało się do kontaktu z narkotykami.
- Wraz z wiekiem rośnie liczba uczniów, którzy stwierdzają, że 6 % ankietowanych przyznało się do kontaktu z narkotykami zażywali środki odurzające: 13 – latkowie 0,1% 14 – latkowie – 0,5 %, 15 – latkowie – 1,2%, 16 - latkowie – 3,3% .
- 4,5% ankietowanych mówiło o swojej inicjacji w zażywaniu środków odurzających, najwięcej uczyniło to w wieku 15 – 16 rokiem życia .
- Najczęstszym powodem sięgania po środki odurzające jest „stres” i „chęć zaimponowania w środowisku”, kolejne to „trudności w nauce” i „problemy osobiste”.
- Najczęstszymi sytuacjami, w których młodzież sięga po narkotyki jest dyskoteka, spotkania z rówieśnikami , w chwili bezradności, na ostatnim miejscu są następujące sytuacje: „uroczystości rodzinne”, „przerwy w szkole” oraz „dobrze napisana klasówka”.

Większość dzieci rozumie, że środki odurzające są szkodliwe. Większość ankietowanych w każdej ze szkół stwierdza, że ważne jest uczestnictwo w zajęciach profilaktycznych dotyczących zażywania narkotyków i palenia papierosów, oraz wiedzy na temat szkodliwości używania środków psychoaktywnych .

Na podstawie przeprowadzonych badań można stwierdzić, że 93,4 % uczniów wszystkich szkół nie potwierdziło kontaktu z środkami psychoaktywnymi.

Niepokojącym zjawiskiem jest natomiast sięganie młodzieży po nikotynę, aż 104 uczniów (17,1%) - prawie trzykrotnie więcej uczniów przyznało się do palenia papierosów niż do narkotyków ; (32 dziewczyny i 72 chłopców) ze wszystkich szkół .

- Wraz z wiekiem rośnie liczba uczniów, którzy stwierdzają, że palili papierosy: 12 – lat (i mniej) – 1,7% , 13 – latkowie – 2,5%, 14– latkowie – 2,5%, 15 – latkowie – 4,6 %, 16 – latkowie (i więcej lat) – 6,1% .
- Najczęstszym powodem sięgania młodzieży po papierosy według ankietowanych jest „stres” , „chęć zaimponowania w środowisku” , kolejne to „bo taka jest moda”.
- Najczęstszymi sytuacjami, w których młodzież sięga po papierosy są „przerwy w szkole”, „ spotkania z rówieśnikami”, na ostatnim miejscu badani podają: „uroczystości rodzinne”, oraz „ z okazji dobrze napisanej klasówki”.

W powyższych odpowiedziach można zaobserwować niepokojące zjawisko dotyczące palenia papierosów podczas przerw między lekcjami. Okazuje się, że szkoła nie zawsze jest miejscem, w którym przestrzegane są obowiązujące normy i zasady. Młodzież pomimo znajomości własnych praw i obowiązków często je łamie i lekceważy.

Jedynym skutecznym działaniem w walce z narkomanią i wszystkimi innymi uzależnieniami jest profilaktyka, czyli zapobieganie problemom zanim one wystąpią.

Czynnikami chroniącymi są:

- Poczucie więzi z otoczeniem pozwalające skutecznie radzić sobie w sytuacjach trudnych.
- Zachowania kształtuje się i utrwała na skutek modelowania czyli obserwacji i naśladowania osób ważnych: rodziców, rówieśników, postaci kultury masowej.
- Dostarczenie przekonujących informacji może przeciwdziałać sięganiu przez odbiorców po środki uzależniające.
- Zachowania problemowe pozwalają młodzieży, w sposób patologiczny, realizować ważne zadania rozwojowe i zaspokajać potrzeby. Umiejętność osiągnięcia celów i zaspokajania potrzeb w konstruktywny sposób zmniejsza ryzyko podejmowania zachowań destrukcyjnych.
- Włączenie młodego człowieka do grup realizujących pozytywne cele przeciwdziała podejmowaniu zachowań ryzykownych.

Przeciwdziałanie narkomanii i innym uzależnieniom (w tym paleniu papierosów) należy włączyć w szerszy program przeciwdziałania zachowaniom problemowym.

- ◆ Przy współpracy ze szkołami i policją, diagnozować i monitorować na bieżąco stopień zagrożenia uzależnieniami dzieci i młodzieży naszego miasta.
- ◆ Monitorować realizowane na terenie miasta programy profilaktyczne, które powinny:
 - być elementem programu promocji zdrowia,
 - integrować działania na wielu poziomach: zmian: w otoczeniu, pomocy indywidualnej, opieki nad rodziną, zajęć edukacyjnych w szkołach, alternatywnych propozycji zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych,
 - być opracowane, a jeśli to możliwe również prowadzone przez profesjonalistów (szczególnie bezpośrednio dotyczące terapii i edukacji z zakresu uzależnień).
- ◆ Wspierać szkoły w realizacji programów prozdrowotnych i profilaktycznych oraz zajęć pozalekcyjnych.
- ◆ Organizować pomoc dzieciom i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych poprzez:
 - działalność informacyjną,
 - wspieranie rodzin,
 - wspieranie klubów i świetlic opiekuńczo- wychowawczych.
- ◆ We wszystkich działaniach współpracować z instytucjami i organizacjami naszego miasta działającymi na rzecz dziecka i rodziny.

Pod pojęciem używania narkotyków rozumie się stosowanie w celach innych niż medyczne różnorodnych środków farmakologicznych czynnych, zakazanych przez prawo międzynarodowe. Używanie narkotyków jest nielegalne i często ukrywane, trudno jest zatem ocenić rozmiar występowania tego zjawiska oraz związanych z nim niekorzystnych konsekwencji zdrowotnych. Pomimo tych trudności oczywiste jest, że narkotyki są przyczyną istotnego obciążenia chorobami, a ich konsumpcja rośnie w wielu krajach, w tym również w Polsce.

Informacji o rozmiarach narkomanii rozumianej jako uzależnienie, bądź używanie narkotyków w sposób rodzący poważne problemy dostarczają dane statystyczne instytucji zajmujących się problemem narkotyków.

I. Głównym celem programu jest ograniczenie używania narkotyków przez młodzież Gminy Chmielnik oraz związanych z tym problemów.

Cel główny realizowany będzie w czterech obszarach:

- Profilaktyka
- Leczenie, rehabilitacja i ograniczenie szkód zdrowotnych
- Ograniczenie podaży
- Badania, monitoring, ewolucja.

Cele szczegółowe:

- Ograniczenie wzrostu rozpowszechniania używania narkotyków przez młodzież szkół w gminie,
- Wspieranie działań mających na celu zapobieganiu przestępczości związanej z używaniem narkotyków,
- Ograniczenie chorób związanych z używaniem narkotyków,
- Pomoc uzależnionym w readaptacji społecznej i zawodowej,
- **Utrzymanie poprawy stanu zdrowia u osób poddanych leczeniu i rehabilitacji.**

Cel główny:

Ograniczenie używania narkotyków i problemów z tym związanych przez młodzież Gminy Chmielnik.

Cel szczegółowy:

Zredukowana liczba nowych przypadków narkomanii wśród młodzież gminy Chmielnik.

Rezultaty:

1. Zorganizowanie czasu wolnego dla młodzieży zagrożonej.
2. Podniesienie wiedzy młodzieży i nauczycieli na temat narkomanii.
3. Poniesienie poziomu wiedzy społecznej na temat problemów związanych z używaniem środków psychoaktywnych i możliwości zapobiegania zjawisku.

Działania:

1. Świetlica opiekuńczo-wychowawcza dla dzieci z rodzin dotkniętych patologią społeczną oraz z rodzin problemowych.
2. Cykl programów profilaktycznych dotyczących problematyki narkotykowej dla nauczycieli i uczniów wszystkich szkół na terenie Miasta i Gminy Chmielnik .
3. Koncerty i prelekcje dotyczące problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych w szkołach.
4. Świetlica opiekuńczo-wychowawcza dla młodzieży w Chmielniku.
5. Konsultacje psychologiczne dotyczące problematyki narkotykowej.

Wskaźniki:

1. Liczba dzieci i młodzieży korzystających z zajęć świetlic opiekuńczo-wychowawczych.
2. Liczba wdrożonych programów profilaktycznych.
3. Liczba zorganizowanych koncertów i prelekcji w szkołach.
4. Liczba wydatków w urzędzie gminy przeznaczonych na przeciwdziałanie narkomanii.
5. Liczba przeszkolonych nauczycieli.
6. Liczba młodzieży korzystającej z zajęć świetlicy opiekuńczo-wychowawczej.

Źródło weryfikacji:

1. Dane ze szkół na temat liczby młodzieży biorącej udział w programach profilaktycznych, koncertach i prelekcjach, przeszkolonych nauczycieli.
2. Statystyka prowadzona przez świetlice opiekuńczo-wychowawcze.

Założenia i ryzyko:

Niewystarczająca liczba oraz kwalifikacje osób odpowiedzialnych za realizację działań profilaktycznych i edukacyjnych.

II. Zwiększenie dostępności świadczeń w zakresie leczenia, rehabilitacji i ograniczenia szkód zdrowotnych poprzez rozwój specjalistycznych placówek i programów.**Rezultaty:**

Większa dostępność porad profesjonalistów w zakresie leczenia, rehabilitacji i ograniczenia szkód zdrowotnych w zakresie narkomanii.

Działania :

1. Konsultacje psychologiczne i terapeutyczne z osobami zagrożonymi uzależnieniem od substancji psychoaktywnych w Punkcie Informacyjno Konsultacyjnym ds. Profilaktyki i Uzależnień.

Wskaźniki:

Liczba osób korzystających z porad psychologa, liczba udzielonych porad.

Źródła weryfikacji:

Dane statystyczne prowadzone przez konsultantów.

Założenia i ryzyko:

Niewystarczająca liczba oraz kwalifikacje osób prowadzących konsultacje.

III. Ograniczenie dostępności narkotyków dla indywidualnych użytkowników**IV. Zahamowanie wzrostu przestępczości związanej z narkotykami****V. Zachowanie wzrostu przemytu narkotyków na rynku lokalnym****Rezultaty:**

Zmniejszona liczba przestępstw związanych z narkotykami.

Działania:

Współpraca z Policją, Sądem Rejonowym w Busku- Zdroju (wydział III Rodz. I Niel.), Kuratorami sądowymi, Świętokrzyskim Centrum Psychiatrii w Morawicy (XII Odział Odwykowy), Poradnią Zdrowia Psychicznego w Chmielniku, Komisariatem Policji

w Chmielniku, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej i pedagogami szkolnymi w zakresie profilaktyki uzależnień od substancji psychoaktywnych.

Wskaźniki:

Liczba przestępstw związanych z narkotykami.

Źródła weryfikacji:

Opracowanie bazy danych przez policję na temat liczby przestępstw związanych z narkotykami.

Założenia i ryzyko:

Brak współpracy pomiędzy poszczególnymi jednostkami.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej w Chmielniku

Sławomir Wojcik

**PRELIMINARZ WYDATKÓW ZWIĄZANYCH Z REALIZACJĄ GMINNEGO
PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANI W MIEŚCIE I GMINIE
CHMIELNIK
w roku 2017**

- I. Realizacja programów, koncertów i prelekcji dotyczących problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych w szkołach (szkoła podstawowa, gimnazjum, szkolnictwo ponadgimnazjalne) oraz w społeczności lokalnej, (zakup materiałów dydaktycznych).

RAZEM 4 000,00 zł

- II. Dofinansowanie funkcjonowania świetlicy opiekuńczo-wychowawczej dla młodzieży w Chmielniku, w tym wynagrodzenie, doposażenie, zakup materiałów dydaktycznych, wydatki bieżące oraz wspomaganie działań służących rozwiązywaniu problemów uzależnień.

RAZEM 13 000, 00 zł

ŁĄCZNA SUMA: 17 000, 00 zł

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej w Chmielniku
Stawomir Wójcik

